

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r., wydanym w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko S. G. o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 600,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 407,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu Sąd I instancji wywiódł, że w dniu 10 września 2014 r. pozwany zawarł z powódką umowę pożyczki kwoty 600,00 zł, zobowiązując się do zwrotu kwoty 790,00 zł do 30 października 2014 r., po czym pismem z dnia 19 września 2014 r. złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki, jednak przekazanej mu w dniu 10 września 2014 r. przez powódkę kwoty 600,00 zł nie zwrócił.

Orzeczenie to zaskarżył w całości apelacją pozwany, domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w całości i zarzucając Sądowi meriti naruszenie przepisów postępowania poprzez pominięcie dowodu z jego przesłuchania zgłaszanego przez niego w piśmie procesowym i w konsekwencji błędne ustalenie stanu faktycznego. Skarżący twierdził w swej apelacji, że po odstąpieniu od zawartej umowy pożyczki zwrócił na konto powódki kwotę 600,00 zł, jednak później zagubił dowód wpłaty.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności zaznaczyć trzeba, że niniejsza sprawa rozpoznana została w postępowaniu uproszczonym, to zaś determinuje konieczność zastosowania określonych dla tego rodzaju spraw regulacji szczególnych, zwłaszcza dyspozycji przepisu art. 505¹³ § 2 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, to uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W dalszej kolejności trzeba mieć także na uwadze, że w postępowaniu uproszczonym apelacja ma charakter ograniczony, a celem postępowania apelacyjnego nie jest tu ponowne rozpoznanie sprawy, ale wyłącznie kontrola wyroku wydanego przez Sąd I instancji w ramach zarzutów podniesionych przez skarżącego. Innymi słowy mówiąc, apelacja ograniczona wiąże Sąd odwoławczy, a zakres jego kompetencji kontrolnych jest zredukowany do tego, co zarzuci w apelacji skarżący. Wprowadzając apelację ograniczoną, ustawodawca jednocześnie określa zarzuty, jakimi może posługiwać się jej autor i zakazuje przytaczania dalszych zarzutów po upływie terminu do wniesienia apelacji – co w polskim porządku prawnym wynika z art. 505⁹ § 1¹ i 2 k.p.c. (tak w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC Nr 6 z 2008 r., poz. 55; tak również M. Manowska, „Apelacja w postępowaniu cywilnym. Komentarz. Orzecznictwo”, Warszawa 2013, s. 305 – 306). Tym samym w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy jedynie na odniesieniu się do zarzutów apelacji, bez dokonywania analizy zgodności zaskarżonego rozstrzygnięcia z prawem w pozostałym zakresie.

Odnosząc się do zawartych w apelacji zarzutów dotyczących wadliwości ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd meriti, zauważyć trzeba przede wszystkim, że Sąd ten miał obowiązek ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a w warunkach kontradyktoryjnego postępowania (art. 3 k.p.c. i art. 232 k.p.c.) mógł to uczynić nie tylko w oparciu o przedstawiony przez strony postępowania materiał dowodowy. Zgodnie z obowiązującą w procesie cywilnym zasadą kontradyktoryjności, ciężar dostarczenia w postępowaniu sądowym materiału procesowego spoczywa zasadniczo na stronach, a sąd nie jest zobowiązany do prowadzenia dochodzenia w celu ustalenia dowodów koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy. Co więcej, poszukiwanie za stronę przez sąd z urzędu okoliczności przemawiających za jej stanowiskiem w istocie stanowi wyręczenie jej w obowiązkach procesowych, przez co sąd naraża się na uzasadniony zarzut nierównego traktowania stron procesu (tak w wyroku SN z 12.3.2010 r., II UK

286/09, L.). W sprawach cywilnych rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia konkretnych faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej z nich, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. m.in. wyrok SN z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, niepubl.).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy właściwie dokonał rozkładu ciężaru dowodu pomiędzy stronami. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., stronę powodową obciążała powinność udowodnienia zarówno istnienia (poprzez wskazanie prawnie skuteczne podstawy), jak i wysokości dochodzonego pozwem roszczenia. Na tę okoliczność powódka przedstawiła dowody w postaci: kopii umowy pożyczki nr (...) z dnia 10 września 2014 r. z załącznikami, wydruku potwierdzenia dokonania na rachunek bankowy pozwanego przelewu kwoty 600,00 zł z tytułu udzielonej pożyczki, złożonego przez pozwanego oświadczenia o odstąpieniu od tej umowy pożyczki oraz wezwania pozwanego do zapłaty przekazanej mu kwoty 600,00 zł wraz z potwierdzeniem nadania tego wezwania – co stanowi materiał dowodowy pozwalający ustalić, że po stronie pozwanego powstało zobowiązanie odpowiadające dochodzonemu roszczeniu. S. G. obciążała natomiast powinność udowodnienia, że świadczenie pieniężne, którego zasądzenia domaga się strona powodowa, zostało przez niego spełnione (i wskutek tego istniejące zobowiązanie wygasło), skoro na ten fakt powoływał się w toku postępowania. Dla wykazania powyższej okoliczności konieczne było w szczególności przedłożenie potwierdzenia dokonania zwrotu powódce żądanej kwoty, co oczywiście nie wykluczało udowodnienia tego faktu innymi środkami dowodowymi. Było to obiektywnie możliwe, bowiem sam skarżący w piśmie procesowym z dnia 22 marca 2017 r. podniósł, że zwrotu dochodzonej pozwem kwoty na rzecz powódki dokonał za pośrednictwem Poczty Polskiej, jednak w toku postępowania nie zaoferował jednak jakichkolwiek dowodów potwierdzających powyższą okoliczność. W szczególności zaznaczyć trzeba, że – wbrew wywodom apelacji – S. G. w żadnym ze złożonych pism procesowych nie wnioskował o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, choćby nawet ograniczonego do odebrania tylko jego wyjaśnień, a jedynie w przesłanym mailem skanie pisma wskazał, że chce uczestniczyć w postępowaniu, nie zgłaszając jednak ani takiego wniosku dowodowego, ani nawet nie sygnalizując w jakikolwiek sposób takiego zamiaru.

W rezultacie powyższych rozważań stwierdzić trzeba, że chybiony jest zarzut skarżącego dotyczący rzekomej wadliwości dokonanych przez Sąd meriti ustaleń faktycznych, zaś ustalenie na gruncie znajdującego się w aktach sprawy materiału dowodowego, że pozwany nie zwrócił powódce przekazanej mu w dniu 10 września 2014 r. kwoty 600,00 zł uznać należy za całkowicie prawidłowe. Strona postępowania cywilnego, która nie jest w stanie udowodnić faktów, z których wywodzi skutki prawne (jak np. faktu spełnienia świadczenia), musi liczyć się z tym, że Sąd nie będzie miał żadnych podstaw do tego, by stwierdzić, że jej gołosłowne twierdzenia są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Jako trafne w świetle obowiązujących przepisów prawa materialnego i procesowego należy w konsekwencji potraktować stanowisko Sądu I instancji, który przyjął, że dochodzone pozwem roszczenie jest zasadne, co skutkowało musiło uwzględnieniem powództwa w całości.

Skoro podniesione w apelacji zarzuty okazały się chybione, Sąd II instancji oddalił złożony środek zaskarżenia jako niezasadny, opierając się na art. 385 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono zgodnie z wynikającą z art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, co uzasadniało obciążenie skarżącego obowiązkiem zwrotu na rzecz przeciwnika kwoty 135,00 zł jako kosztów zastępstwa procesowego, obliczonych na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 1 w związku z § 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).